

Sygn. akt I ACa 1146/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Anna Cesarz

Sędziowie: SA Krystyna Golinowska (spr.)

SA Joanna Walentkiewicz - Witkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Olejniczak

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2017 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **M. S.**

przeciwko **O. S. i M. P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 14 kwietnia 2016 r. sygn. akt I C 296/13

1. oddała apelację,
2. zasądza od O. S. i M. P. na rzecz M. S. kwoty po 900 (dziewięćset) zł od każdego z pozwanych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1146/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanej O. S. na rzecz powódki M. S. kwotę 8138 zł z ustawowymi odsetkami za okres od 18 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 1.), zasądził od pozwanego M. P. na rzecz powódki M. S. kwotę 8138 zł z ustawowymi odsetkami za okres od 19 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt 2.), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 3.) oraz orzekł o kosztach procesu i brakujących kosztach sądowych, dokonując ich stosunkowego rozdzielenia (pkt 4 – 8).

Sąd I instancji ustalił, że w 1975 r. powódka M. S. wraz z mężem wykończyła a następnie wprowadziła się do pomieszczeń usytuowanych na piętrze budynku położonego w P. przy ul. (...) należącego do jej rodziców. W okresie zamieszkiwania małżonkowie S. poczynili w zajmowanym lokalu szereg nakładów. Nakłady objęły również budynek gospodarczy. Poza tym małżonkowie S. wybudowali garaż. W 2001 r. mąż powódki wyprowadził się z powyższej nieruchomości, zaś w 2008 r. małżeństwo powódki zostało rozwiązane przez rozwód. M. S. opuściła powyższą nieruchomość kilka lat później, natomiast nie wydała zajmowanych przez siebie pomieszczeń pozwanym, którzy od 1 marca 1990 r. są współwłaścicielami posesji w częściach równych, na skutek umowy darowizny. Wydanie tych

pomieszczeń nastąpiło w dniu 1 lutego 2013 r., w wykonaniu ugody zawartej przez strony w trakcie procesu o eksmisję. Po opuszczeniu nieruchomości przez powódkę O. S. przeprowadziła remont zajmowanych przez nią pomieszczeń, który obejmował między innymi wymianę wszystkich okien i drzwi balkonowych oraz wymianę instalacji elektrycznej, c.o. i wod. – kan.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że rynkowa wartość nieruchomości stanowiącej współwłasność pozwanych z uwzględnieniem nakładów powódki wynosi 206109 zł, w tym wartość naniesień budowlanych 167886 zł. Na podstawie opinii biegłego z zakresu budownictwa Sąd meriti ustalił stopień zużycia poszczególnych nakładów. Wartość nakładów użytecznych została ustalona na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Jako podstawę przedstawionej przez biegłego wyceny przyjęto ceny transakcyjne z lat 2012 – 2014 ze względu na stabilizację rynku nieruchomości zabudowanych i trend wzrostu cen z tytułu upływu czasu wynoszący 0%. Uwzględniając powyższe założenia Sąd Okręgowy przyjął, że nakłady poczynione przez powódkę i jej męża na budynek mieszkalny wyniosła 22943 zł, zaś na budynek gospodarczy 627 zł. Wartość rynkowa nakładu w postaci wybudowania garażu wynosi 8982 zł. Łączna wysokość nakładów podlegających rozliczeniu wyniosła 32552 zł.

Sąd I instancji wskazał, że powódka oraz jej mąż zajmowali przedmiotową nieruchomość na podstawie umowy użyczenia, lecz z zawartej umowy ani przepisów regulujących ten stosunek prawny nie wynikają zasady rozliczenia nakładów. W takiej sytuacji do ich rozliczenia mają zastosowanie przepisy art. 226 § 1 w zw. z art. 230 k.c. Wśród nakładów poczynionych przez małżonków S. większość miała charakter nakładów użytecznych, gdyż zmierzały do ulepszenia lokalu. Część, a mianowicie naprawa bramy, pomalowanie ogrodzenia, naprawa przeciekającego dachu budynku mieszkalnego, naprawa drzwi wejściowych oraz pokrycie papą dachu na budynku gospodarczym miały charakter nakładów koniecznych. Co do tej kategorii nakładów Sąd Okręgowy podzielił wyrażony w doktrynie i orzecznictwie pogląd, że stają się one wymagalne dopiero z chwilą zwrotu rzeczy właścicielowi.

Następnie Sąd meriti stwierdził, że nakłady na nieruchomość pozwanych zostały poczynione ze środków wchodzących w skład majątku wspólnego powódki i jej męża. Małżeństwo powódki zostało rozwiązane przez rozwód przed datą zwrotu nieruchomości. W tych warunkach ustala ustawowa wspólność majątkowa małżeńska, przy czym bezsporne jest, że byli małżonkowie S. nie dokonali podziału majątku wspólnego. W takiej sytuacji powódka może dochodzić od dłużnika we własnym imieniu i na swoją rzecz części wierzytelności stanowiącej składnik majątku dorobkowego, odpowiadającej przysługującego mu udziałowi w tym majątku, jeśli świadczenie to ma charakter podzielny.

W efekcie Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powódki połowę wyliczonych nakładów, to jest kwotę 16276 zł, przy czym podlegała ona zasądzeniu od pozwanych w częściach równych odpowiadających ich udziałom we własności nieruchomości (czyli po 8138 zł od każdego z pozwanych).

Powyzsza należność została zasądzona z odsetkami za opóźnienie, na podstawie art. 481 § 1 i 2 w zw. z art. 455 k.c. Wskazał, że pozwani zostali wezwani do spełnienia świadczenia dopiero w dacie doręczenia im odpisów pozwu, to jest w dniu 3 kwietnia 2013 r. O. S. oraz w dniu 4 kwietnia 2013 r. M. P.. W ocenie Sądu I instancji w ciągu 14 dni od daty otrzymania odpisu pozwu pozwani mogli zająć stanowisko w przedmiocie powyższego wezwania do zapłaty, zwłaszcza że z obowiązkiem jego spełnienia powinni liczyć się już wcześniej. W konsekwencji Sąd meriti uznał, że pozwana opóźnia się ze spełnieniem zasądzonego świadczenia od dnia 18 kwietnia 2013 r., zaś pozwany od dnia 19 kwietnia 2013 r. i od tych dat zasądził odsetki za opóźnienie.

Powyzszy wyrok zaskarżyli apelacją pozwani w zakresie rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych za okres od 18 kwietnia 2013 r. do dnia 13 kwietnia 2016 r. w odniesieniu do pozwanej oraz za okres od 19 kwietnia 2013 r. do dnia 13 kwietnia 2016 r. w odniesieniu do pozwanego.

Skarżący zarzucili zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie prawa materialnego poprzez błędne określenie początkowego terminu biegu odsetek ustawowych wskutek pominięcia okoliczności, że obliczenie wartości nakładów powódki nastąpiło według cen z daty orzeczenia o tym rozszczeniu. W ocenie pozwanych, skoro wysokość należnego powódce

świadczenia nastąpiło przy zastosowaniu cen na dzień wyrokowania, to również odsetki powinny być naliczane od daty wyroku.

W konkluzji skarżący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie początkowej daty biegu odsetek ustawowych od zasądzonych kwot na dzień 14 kwietnia 2016 r. oraz o zasądzenie kosztów procesu za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 481 § 1 k.c. nie zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wbrew twierdzeniom skarżących, Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy dokonał subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod normę tego przepisu. Słusznie bowiem przyjął, że pozwani po upływie 14 dni po doręczeniu im odpisu pozwu pozostawali w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia na rzecz powódki. Należy też podzielić zapatrywanie, że zasadniczo chwila wydania rzeczy właścicielowi stanowi ten moment, kiedy stają się wymagalne roszczenia posiadacza z tytułu wszelkich nakładów, a świadczenie z tytułu zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter bezterminowy i powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika (art. 455 k.c.).

Wbrew stanowisku skarżących do odmiennego wniosku nie prowadzą podniesione w apelacji okoliczności dotyczące ustalenia wartości nakładów poniesionych przez powódkę. Wartość tych nakładów została ustalona na podstawie opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości w ten sposób, że najpierw ustalona została wartość nieruchomości pozwanych z uwzględnieniem nakładów powódki. Następnie ustalono wartość odtworzeniową poszczególnych naniesień budowlanych i ustalono wskaźnik przeliczeniowy nakładów powódki, który odniesiono do wartości każdego z budynków usytuowanych na przedmiotowej nieruchomości. Porównując wskaźnik przeliczeniowy nakładów do wartości poszczególnych budowli ustalona została ich wartość. Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił, że jako podstawę wyceny przyjęte zostały ceny transakcyjne z lat 2012 – 2014 z uwagi na stabilizację rynku nieruchomości, na którym w tym okresie nie odnotowano wzrostu cen. W tych warunkach w realiach rozpoznawanej sprawy nie było podstaw do przyjęcia, że w dacie wezwania do zapłaty należność z tytułu nakładów była niższa.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do dokonania modyfikacji orzeczenia o roszczeniu odsetkowym i oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. składa się wynagrodzenie pełnomocnika powódki, którego wysokość została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) w pierwotnym brzmieniu.